

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Arnhem
T.a.v.
Postbus 3066
6802DB Arnhem

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Olonummer

Onze referentie
1216485

Datum 31 januari 2022
Betreft Advies RCE | Huissensedijk 14, Arnhem

Bijlagen
0

Naam	Voormalige Pastorie Elden
Adres	Huissensedijk 14
Postcode/plaats	6842AK Arnhem
Gemeente/provincie	Arnhem; Gelderland;
Monumentnummer	8386

Geacht college,

Op 21 december 2021 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Dit betreft een aanvullend advies naar aanleiding van mijn advies van 1 juni 2021. Ik zie geen aanleiding om positief te adviseren over het voorliggende plan om deze ontstane situatie te legaliseren.

Het plan

Aan u wordt een omgevingsvergunning gevraagd voor het ingrijpend verbouwen van de voormalige pastorie te Elden. De aanvraag heeft betrekking op de uitgevoerde illegale sloop van het complete interieur. Hierbij gaat het om het geheel verwijderen van alle vloeren, wanden, trappen, (binnen)kozijnen- en deuren en alle interieurafwerkingen en het aanbrengen van nieuwe vloeren, wanden en trappen volgens een nieuwe indeling. Het volstorten met beton van de volledige kelder en het slopen van de kelderkozijnen en koekoeken. Het volledig isoleren van het pand met dikke voorzetwanden. Daarnaast worden nog enkele wijzigingen voorgesteld.

Motivering

Ik herhaal normaal wat ik in mijn advies van 1 juni 2021 (referentienummer 1157038): Allereerst is het zeer pijnlijk om te zien dat het complete interieur van deze rijksmonumentale pastorie compleet is vernield. Na jarenlange

verwaarlozing heeft een aanschrijving in het kader van de instandhoudingsplicht geresulteerd in de start van de casco-restauratie van het exterieur. Geconstateerd werd vervolgens dat de binnenzijde van het rijksmonument in zijn geheel gesloopt is en vervangen is door een geheel nieuwe indeling met nieuwe vloeren, balklagen met staalconstructie, trappenhuisen, wanden en voorzetwanden (isolatie). Op basis van het eerdere advies zijn de plannen enigszins aangepast.

Ik zie geen aanleiding om positief te adviseren over het voorliggende plan om deze ontstane situatie te legaliseren. Er zijn met de moedwillige sloop hoge monumentale waarden verloren gegaan. Het is daarom van belang dat wat resteert behouden blijft, zorgvuldig wordt ingepast en dat de historische structuur hersteld wordt. In het voorliggende plan wordt onvoldoende manier rekenschap gegeven van de nog bestaande en herstel van verloren gegane monumentale waarden. Ik adviseer daarom om het voorliggende plan aan te passen en daarbij de historische situatie en structuur als uitgangspunt te hanteren.

In mijn vorige advies heb ik puntsgewijs benoemd welke aanpassingen mijns inziens noodzakelijk zijn:

- *Indeling interieur (historische structuur):* Op de begane grond is nu de gangstructuur teruggebracht. Op de verdieping is niet veel veranderd anders dan dubbele deuren vanuit de overloop naar de woonkamer. Dit is een kleine verbetering om terug te keren naar de oorspronkelijke situatie, maar is zeker niet te vergelijken met de oorspronkelijke indeling. Het trappenhuis is niet aangepast.
- *Isolatie met voorzetwanden:* Aan het isolatiepakket is nu niets meer veranderd. Het gootdetail is meegestuurd en levert geen problemen. De kap wordt aan de binnenzijde geïsoleerd. Het nokdetail is nu minder relevant.
- *Binnenluiken (vouwblinden):* Dit is niet gebeurd. De details zijn gelijk gebleven aan de eerdere tekeningen.
- *Monumentale vensterbanken (zitbanken):* De structuur is niet hersteld en ook de positie van de vensterbanken niet.
- *Kelder, keldervensters, koekoeken:* Is niet aangepast.
- *Gevelwijziging achtergevel met 3 openslaande tuindeuren:* De gevelindeling is aangepast. Positief.
- *Reconstructie voordeur:* Geen detailtekeningen aangetroffen.
- *Reconstructie dakkapel voorzijde:* Tekening is hierop aangepast. Positief.
- *Dakramen achtergevel:* Het dakraam in de linker zijgevel lijkt nog niet goed uit ten opzichte van de hoekkeper.
- *Kleur gevels en kozijnen:* Positief. Op basis van het kleurenonderzoek van de gemeente zal de gevel in grijs worden uitgevoerd. De overige elementen zullen in een sobere bijpassende kleurstelling worden uitgevoerd.

Verder vraag ik me af wat er met de ramen gaat gebeuren, komt hier geen isolatieglas in? Ook ontbreekt voor een juiste beoordeling een werkomschrijving.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de staatssecretaris van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Onze referentie

1216485

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,